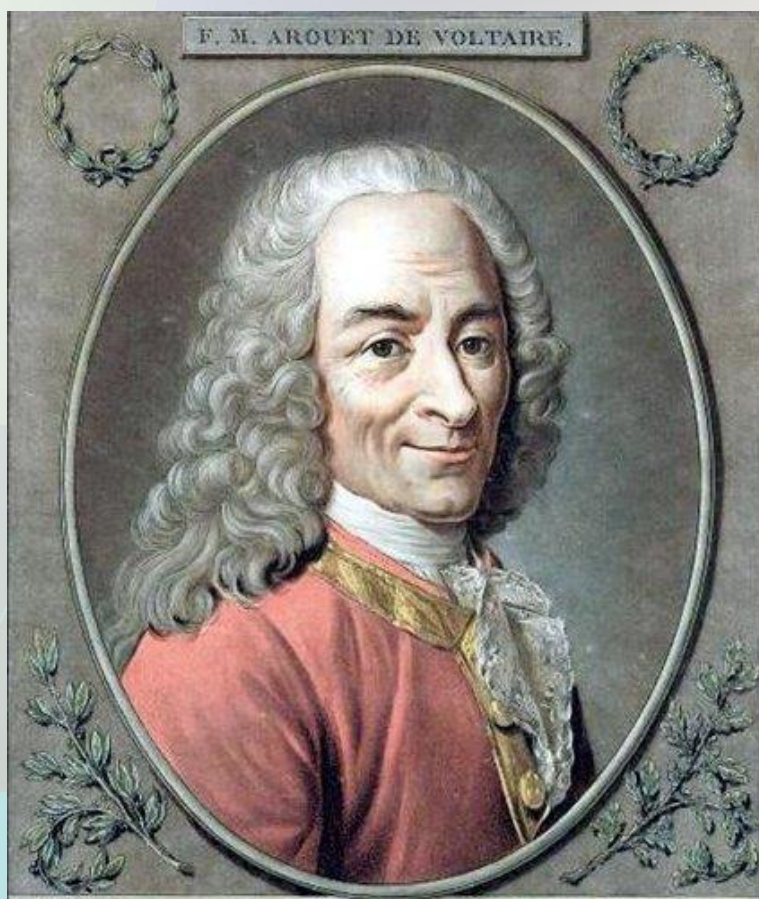

Історичні умови та провідні ідеї Просвітництва.

*Усе рухалося,
вирувало,
було охоплено
думкою,
як жити далі.*

Вольтер

Характерні особливості

Надання великого значення
розуму та досвіду як джерелу
знань.

Критика недосконалого
суспільного ладу, нерівності.

Віра в те, що ідеї можуть
змінити суспільство, що
моральне виховання людини
– шлях до вдосконалення
суспільства.

Прагнення повернутися до
сутності природи, бо природа
– розумна.

Представники

у філософії – Дж.Локк, К.А. Гельвецій;

у музиці Й.С.Бах, Й.Гайдн, Глюк,

у скульптурі – Е.М.Фальконе, Ж.А.Гудон.

Дж.Локк

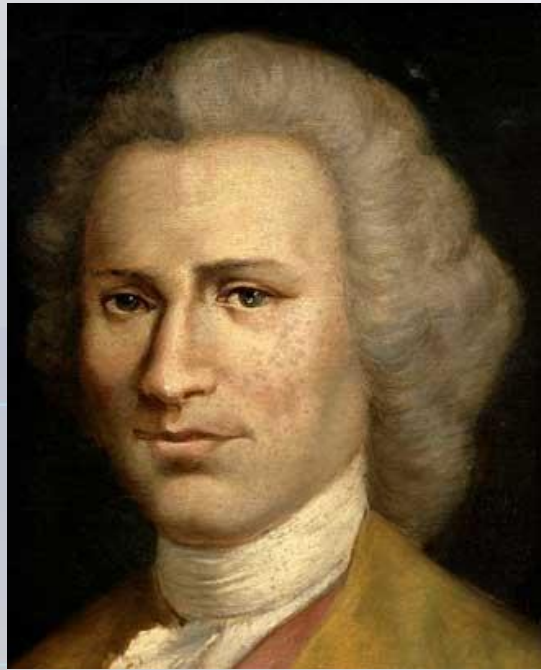
К.А.Гельвецій

В літературі

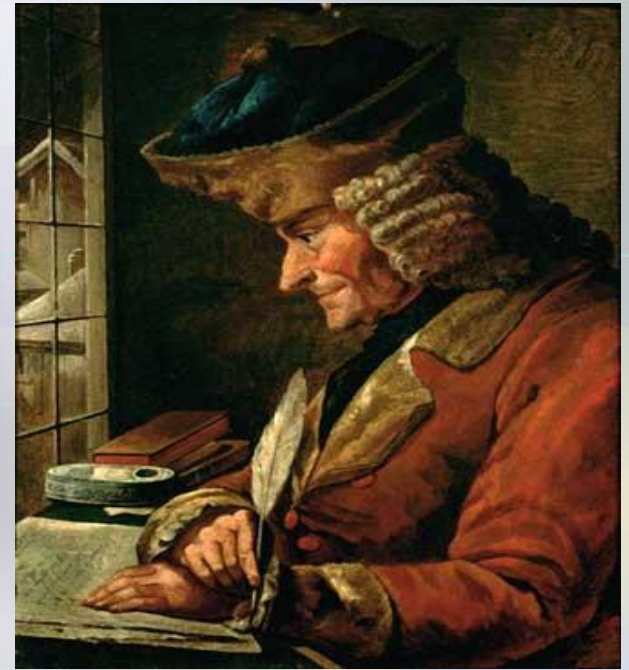
Вольтер, Д.Дідро, Ш Л. Монтеस्क'є, Дж.Свіфт, Д.Дефо, Й.В.Гете,
Ф.Шиллер, Г.Е.Лессінг;

Ф.Шиллер

Ж.Ж.Руссо

Вольтер

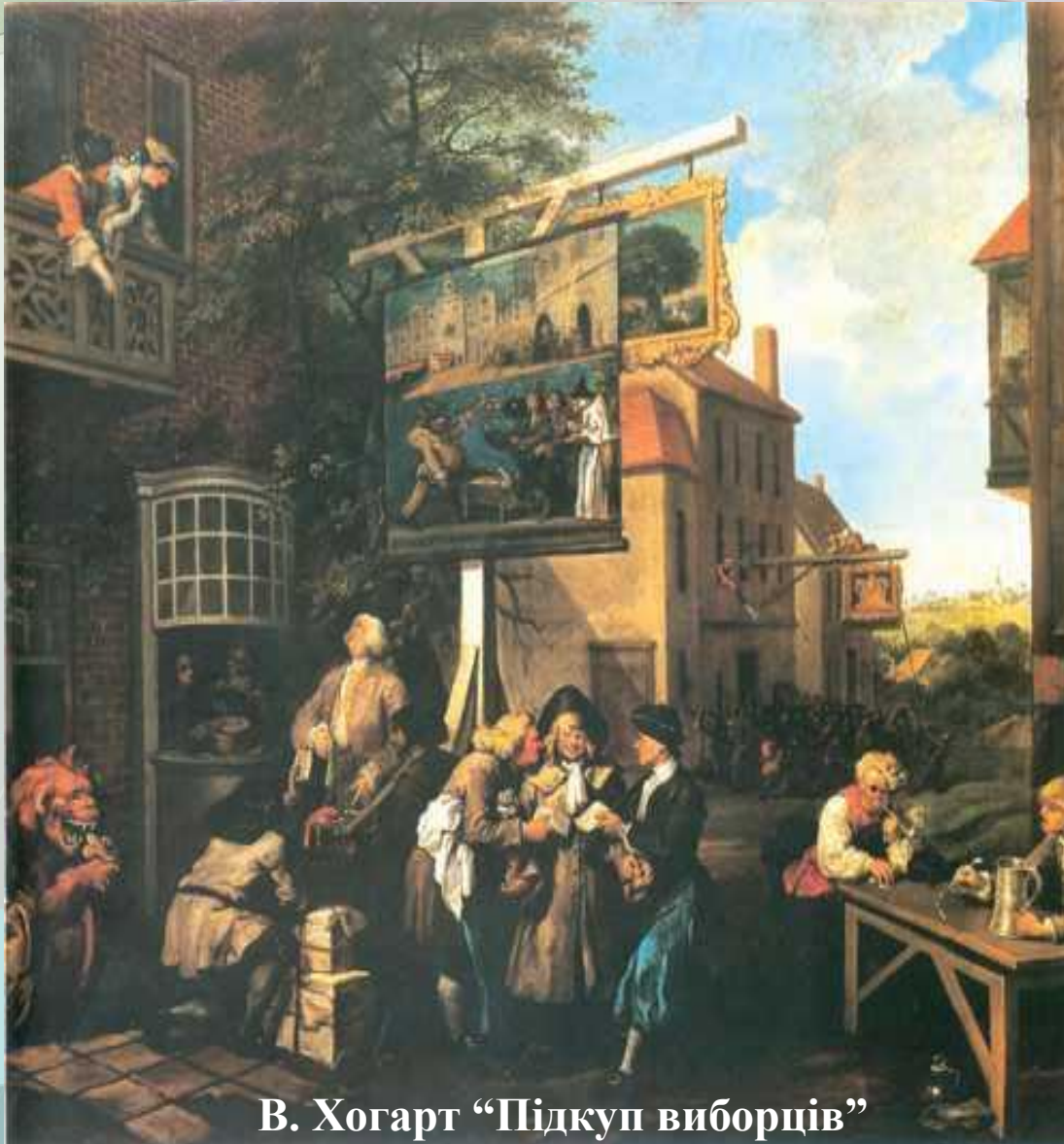
У живописі

В.Хогарт, Ж.Б.Грез, Ж.Б.С.Шарден;

Ж.Б.Шарден "Прачка"

У живописі

В. Хогарт “Підкуп виборців”

Ж.Б.Грез “Розбитий глечик”

У живописі

Ж.Б.Грез “Невдячний син”

У живописі

Ж.Б.Грез “Балувана дитина”

Ж.Б.Шарден “Дівчина з воланом”

Основні ідеї

Культ розуму та науки.

Надання переваги досвіду.

Віра в перетворюючу силу ідей та освіти.

Утвердження великої виховної ролі мистецтва у суспільстві.

Виховання гармонійної людини за законами розуму та природи.

Визнання впливу суспільного і природного середовища на формування людини.

Проголошення цінності людини незалежно від її походження, утвердження рівності всіх людей.

Переосмислення питань світобудови й суспільного порядку.

Література епохи Просвітництва

У XVIII ст. паралельно розвивалися **три основні художні напрями** – просвітницький класицизм, просвітницький реалізм і сентименталізм, а також існувало мистецтво рококо.

Завдання: опрацюйте матеріал, дайте відповідь на запитання:

- *Що характерно для художнього напрямку ?*
- *Які ідейні та художні особливості його визначають?*
- *Хто є представниками цього напрямку?*
- *Які жанри використовували письменники?*

Просвітницький класицизм

на новій основі продовжував традиції класицизму XVIIIст. Його представники віддавали перевагу об'єктивним законам мистецтва, що спиралися на розум. **Література була рупором філософських та політичних ідей**, з допомогою яких просвітителі намагалися виховати нову людину і змінити світ. Характерною особливістю було **прагнення повчати людей, формувати нові моральні цінності та ідеали**. Митці зосереджували увагу на **конфліктах**, які виникали внаслідок зіткнення героїв з недосконалим суспільством і труднощами при виконанні ними свого громадського обов'язку.

Проголошується ідея служіння всьому суспільству, справі свободи і справедливості. Герої охоплені ідеєю змінити існуючий порядок і встановити більш розумний і гуманний.

Просвітницький класицизм

Представники: Вольтер, Й.В.Гете, Ф.Шиллер. Улюблені жанри: трагедії, епопеї, оди.

Вольтер

Ф.Шиллер

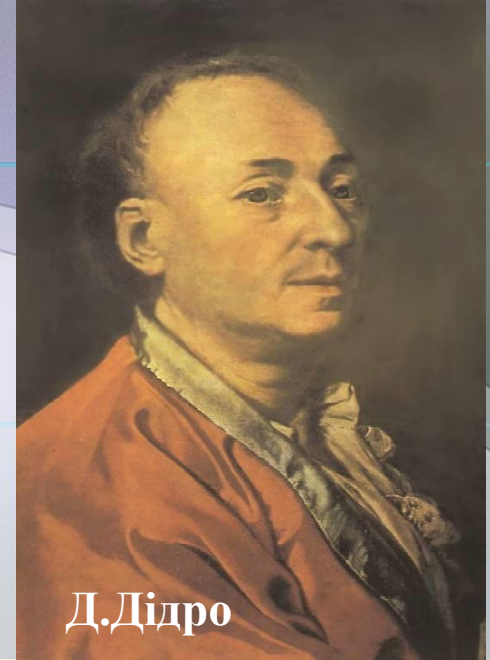

Й.В.Гете

Просвітницький реалізм

за основу бере принцип **наслідування природи**, основним естетичним принципом проголошує **правдивість мистецтва**.

Головним об'єктом представники просвітницького реалізму обрали **суспільне життя свого часу**. Їх цікавили різні сфери соціального буття, стосунки між різними соціальними верствами, вплив середовища на людину. Вони сміливо виступали із соціальною критикою, викриттям несправедливих порядків і вад суспільства, їх згубного впливу на людину,

Д.Дідро

Г.Філдінг

В.Хогарт “Шлюбний контракт”

Представники просвітницького реалізму утверджували в літературі тип активного, діяльного героя. Митців цікавила доля простої людини, тому вони зображували звичайних людей зі звичайного життя. Представники: Д.Дідро, Дж.Свіфт, Г.Філдінг, Р.Б.Шерідан. Жанри: роман, повість, “міщанська” драма, памфлети.

Сентименталізм

напрям, який утверджував “культ почуттів”, “культ серця”. Отримав назву за твором англійського письменника Л.Стерна “Сентиментальна подорож”. Для нього характерні увага до внутрішнього світу людини, возвеличення почуттів, культ природи, аналіз переживань у приватній сфері, утвердження багатства духовного світу представників нижчих станів.

Ж.Б.Грез “Молочниця”

Сентименталізм

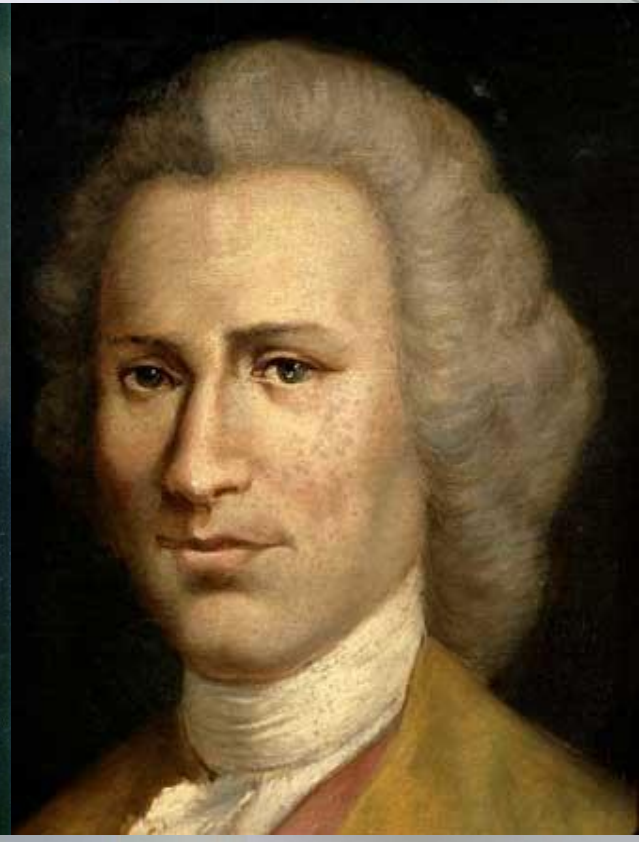
Головний об'єкт зображення – **життя людського серця**. Представники:
Л.Стерн, С.Річардсон, Ж.Ж.Руссо, М.Карамзін. Жанри: роман,
щоденник, дорожні нотатки, елегія, драма.

Л.Стерн

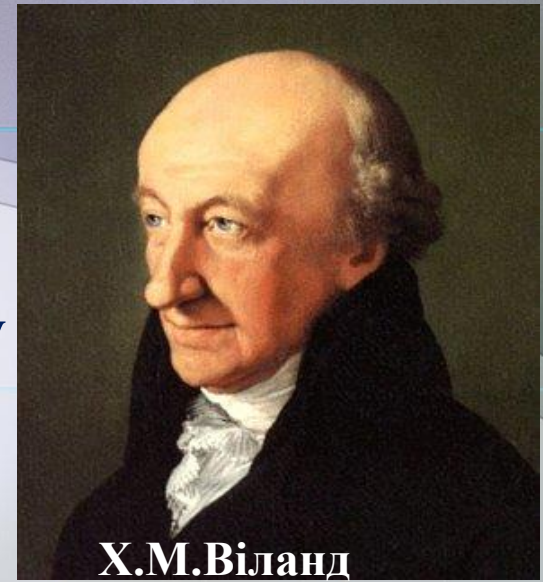
М. Карамзін

Ж.Ж.Руссо

Рококо

напрям, що розвивався незалежно від ідей Просвітництва. Його представники орієнтувалися на **смаки аристократії**, тому твори відзначаються особливою вишуканістю та витонченістю форм, пишністю й багатством засобів художньої виразності. Митці вважали, що витвір мистецтва має радувати й вражати зір, слух та уяву, нагадуючи про насолоди життя – красу, кохання. Тому характерні для творів естетизм, святковість, театральність, увага до дрібниць. Мистецтво рококо робило життя приємним, вишуканим, красивим. Воно тісно пов'язане з бароко. Представники: П.О.Бомарше, Д.Дідро, Х.М.Віланд.

Х.М.Віланд

П.О.Бомарше

Творча робота

Складіть сенкан на задане слово “Просвітництво”

1 рядок – задане слово

2 рядок – 2 прикметника

3 рядок – 3 дієслова

4 рядок – фраза – підсумок з 4 слів

5 рядок – синонім до заданого слова

Наприклад: ПРОСВІТНИЦТВО

розумне, дидактичне

навчає, впливає, моралізує

культ досконалої природної людини

енциклопедія